

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Dato: 25.02.2015

Deres ref.: 14/3982-30 Vår ref.: 15/00450-3

Saksbeh.: Kjell Isaksen
Org. enhet: Natur- og
forurensningsavdelingen

Arkivkode: 712

HØRING – FAGGRUPPERAPPORT «FORENKLING AV UTMARKSFORVALTNINGEN»

Oslo kommune har mottatt ovenstående høringssak til uttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Bymiljøetaten er Oslo kommunes fagetat innen utmarksforvaltning. Denne høringsuttalelsen er avgitt på delegert myndighet (jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001 sak 218, byrådets vedtak av 03.07.2001 sak 1360 og byråden for miljø og samferdsel sitt vedtak av 01.08.2001).

Rapporten som er til høring synes å gi en god framstilling av de ulike delene av utmarksforvaltningen i Norge, og den gir en rekke forslag til endringer. Oslo kommune har i dag både kommunale og fylkeskommunale oppgaver innenfor utmarksforvaltning. De fleste forslagene som gis i rapporten er ikke eller i liten grad relevante for Oslo kommune. Vi vil derfor her nøye oss med å kommentere enkelte av forslagene.

Det forslaget som vil kunne ha størst betydning for Oslo kommune er overføring av forvaltningsmyndighet for verneområder fra fylkesmannen til kommunen. Ifølge høringsbrevet har ikke departementene tatt stilling til forslagene i rapporten, og dette vil først bli gjort etter at høringen er gjennomført. Ut fra dette bemerker vi at Oslo kommune og 400 andre kommuner nylig har mottatt tilbud fra Miljødirektoratet om nettopp å overta forvaltningsansvaret for samtlige verneområder som i sin helhet ligger i den enkelte kommune. Tilbudet er sendt på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet. Vi mener at tilbudet ikke burde vært sendt ut til kommunene før konsekvensene er belyst gjennom høringen. Dersom endringen blir gjennomført i mange kommuner, er dette en vesentlig endring i forvaltningsregimet for landets mest verdifulle naturområder.

Det er mange involverte instanser i utmarksforvaltningen, og en ganske komplisert organisering. En forenkling på visse områder vil kunne gi redusert total ressursbruk og gjøre det enklere for brukerne. Disse to forholdene må tillegges stor vekt, men det må ikke gå på bekostning av høy faglig kvalitet på forvaltningens arbeid.

Faggruppen anbefaler at flest mulig utmarksoppgaver overføres til kommunene. Flere av forslagene innebærer å flytte forvaltningsansvar fra fylkesmann/fylkeskommune til kommune. Når det gjelder ansvaret for verneområdene, som representerer de mest verdifulle naturområdene i landet, vil vi klart anbefale at dette i hovedsak beholdes hos fylkesmannen og ikke fordeles til kommunene på generell basis. Vi vil peke på følgende momenter som taler for å beholde ansvaret for verneområdene hos fylkesmannen. Noen av de samme forholdene gjelder

Bymiljøetaten

Besøksadresse:
Hollendergata 5
Postadresse:
Postboks 9336 Grønland
0135 OSLO

Telefon: 02 180
Telefaks: 23 48 20 01

E-post: postmottak@bym.oslo.kommune.no
Internett: www.bym.oslo.kommune.no

Bankgiro: 1315.01.03376
Org.nr: NO 996 922 766

også for andre ansvarsområder som foreslås overført og til en viss grad også for ansvar overført fra fylkeskommunen.

- Uansett hvor stor del av utmarksforvaltningen som overføres til kommunene, vil dette ansvarsområdet være lite i de aller fleste kommuner. Kommunene vil i liten grad kunne oppfylle de krav om fagkompetanse og robuste fagmiljøer som bør ligge til grunn ved fordeling av ansvar for verneområder og andre viktige fagområder. Fylkesmannen har en helt annen mulighet for å ha kompetente og robuste fagmiljøer.
- Økt total ressursbruk. Det er klare «stordriftsfordeler» både når det gjelder kompetanse og total ressursbruk ved å beholde ansvaret samlet hos fylkesmannen.
- Distanse i forvaltningen. Særlig i mindre kommuner vil avstanden fra saksbehandler til tiltakshaver eller andre berørte være kort. Dette vil kunne true forvaltningens uavhengighet og faglige kvalitet, samt befolkningens tillit til denne.
- Mange kommuner er store grunneiere. Oslo kommune er f.eks. grunneier i 2/3 av verneområdene i Oslo. Det kan oppfattes som problematisk at grunneier selv er forvalter av verneområder, særlig når disse har store naturverdier. Det vil være uheldig dersom det det kan reises tvil om kommunens egne interesser som grunneier tillegges vesentlig vekt i forvaltningen av områdene, på bekostning av verneverdiene. I dispensasjonssaker hvor kommunale instanser står som søker/tiltakshaver, er det riktig nok lagt opp til at det er fylkesmannen som skal behandle saken som førsteinstans. Dette vil imidlertid kunne oppleves som mer byråkrati og uklarhet for brukerne enn om det var fylkesmannen som hadde ansvaret for verneområdene.

Faggruppen anbefaler at fylkesmannens overprøving ved innsigelser bør begrenses til legalitetskontroll. Som nevnt vil de færreste kommuner ha god kompetanse i forvaltning av naturverdier i verneområder og de andre delene av utmarksforvaltningen det legges opp til at de skal ha ansvaret for. Vi mener det er en verdifull sikkerhet, både av hensyn til naturverdiene og for kommunene selv, at fylkesmannen kan vurdere og i enkelte sjeldne tilfeller overprøve faglige vurderinger foretatt av kommunene, ikke bare drive ren legalitetskontroll. Dette gjelder særlig dersom ansvaret for en stor del av utmarksforvaltningen overføres til kommunene.

Faggruppen anbefaler at kommunene bør ha førstelinjeansvar for alle saker i utmarksforvaltningen. Vi er usikre på om dette er et godt forslag. Selv om mye av ansvaret for utmarksforvaltningen skulle bli overført til kommunene, er det også andre instanser involvert. Forslaget innebærer at kommunene vil få merarbeid ved å måtte fungere som postfordelere, noe som også vil føre til lengre total saksbehandlingstid. En slik ordning vil dessuten gjøre det vanskeligere for publikum/søker å komme i direkte kontakt med den som skal gi informasjon/behandle saken. Mange mindre kommuner vil ganske sikkert ikke ha kapasitet til å ta på seg ansvaret for en stor del av utmarksforvaltningen eller å ha et førstelinjeansvar for dette, og man vil da få forskjeller mellom kommuner som vil være forvirrende for brukerne.

Med vennlig hilsen

Hans Edvardsen
etatsdirektør
Godkjent elektronisk

Signe Nyhuus
divisjonsdirektør

Kopi til: Byrådsavdeling for miljø og samferdsel